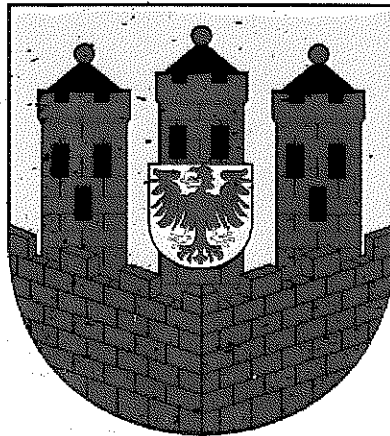

Załącznik
do uchwały Nr XXIX/157/17
Rady Miejskiej w Reczu
z dnia 25 stycznia 2017 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2019

Styczeń 2017r.

Spis treści

Strona

Rozdział I. Wiadomości ogólne

1. Wprowadzenie
2. Uwarunkowania prawne realizacji programu
3. Diagnoza sytuacji rodzin w gminie Recz
4. Zasoby gminy

Rozdział II. Cele, założenia i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny

1. Cele Programu
2. Założenia Programu
3. Zadania Programu
4. Odbiorcy Programu
5. Przewidywane efekty realizacji Programu
6. Realizatorzy Programu
7. Źródła finansowania
8. Monitoring i ewaluacja

Rozdział I. Wiadomości ogólne

1. Wprowadzenie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Recz na lata 2017-2019 jest strategicznym dokumentem Gminy opracowanym, w celu realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielenia szczególnej pomocy rodzinie i dziecku.

Podstawową zasadą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest ochrona prawna rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych. Rodzina to podstawowa komórka społeczna składająca się z rodziców i dzieci. Zapewnia ciągłość biologiczną społeczeństwa i przekazuje dziedzictwo kulturowe następnym pokoleniom. Stanowi ona pierwsze naturalne i podstawowe środowisko wychowawcze, z którym styka się dziecko. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotny wpływ mają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Rodzina dotknięta nimi bez pomocy z zewnątrz często nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci, rozwiązywać swoich problemów i wyjść z sytuacji kryzysowych.

Podmiotem realizującym ten cel na poziomie gminy Recz jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Reczu. Realizowane w ramach niniejszego Programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu umożliwienia mu powrotu do tej rodziny. Pomoc powinna koncentrować się na wspomaganie osób i rodzin wymagających wsparcia w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej, a także wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

2. Uwarunkowania prawne realizacji programu

Zadania przyjęte do realizacji, w ramach niniejszego Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483, z 2001 r. Nr 28, poz. 319, z 2006 r. Nr 200, poz. 1471, z 2009 r. Nr 114, poz. 946);
- Konwencję o prawach dziecka;
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r., poz. 575, 1583, 1860);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (z 2016 r., poz. 487, z 2015 r., poz. 1893);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (z 2016r., poz. 224, 437, 2003, z 2005 r., poz. 1893);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930, 753, 1583, 2174, z 2015r., poz. 1310, 1359)

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 wyznacza priorytety i cele do realizacji oraz wskazuje na przebieg procesu monitorowania programu.

3. Diagnoza sytuacji rodzin w gminie Recz

Gmina Recz zajmuje powierzchnię 180,35 km², z czego powierzchnia miasta Recz to ok. 12 km². Zamieszkuje ją ok. 5600 osób, co daje średnią gęstość zaludnienia ok. 31 osób/km². Gmina podzielona jest administracyjnie na 15 sołectw (Pomień, Żeliszewo, Rajsco, Pamięcin, Jarostowo, Sicko, Sokoliniec, Rybaki, Suliborek, Sulibórz, Słutowo, Wielgoszcz, Grabowiec, Nętkowo, Lubieniów) i 23 miejscowości. Siedzibą władz samorządowych jest jedyne miasto w obrębie Gminy – Recz.

Na terenie gminy Recz znajduje się: Zespół Szkół , który tworzą Szkoła Podstawowa oraz Gimnazjum. Jest 1 przedszkole i 1 punkt przedszkolny.

Gminę Recz według stanu na dzień 31.12.2015 r. zamieszkiwało **5 655** mieszkańców. Z danych wynika, że liczba mieszkańców gminy Recz systematycznie maleje.

Diagnoza lokalna dotycząca funkcjonalności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych została dokonana w oparciu o dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Reczu. System pomocy społecznej w 2015 roku obejmował wsparciem 452 rodziny, w których przebywało 1040 osób.

Z dokonanej analizy wynika, że 18,39% ogółu mieszkańców miasta zostało objętych pomocą społeczną.

Tabela 18. Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogółu ludności Gminy Recz w latach 2013-2015

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
Liczba mieszkańców	5654	5589	5655
Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	1160	1025	1040
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej względem ogółu mieszkańców (w %)	20,51	18,34	18,39

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i M-GOPS.

Z przedstawionej tabeli wynika, że w latach 2013 - 2015 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w ostatnim roku ponownie wzrosła.

Realizując zadania określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Reczu od 2012 roku zatrudnia 1 asystenta rodziny, który współpracuje z rodzinami.

	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	Liczba dzieci w rodzinach objętych asystenturą
2013	11	23
2014	15	37
2015	15	37

W 2015 roku głównym powodem przyznawania świadczeń było bezrobocie. Kolejnymi najczęściej występującymi powodami udzielania pomocy były ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba. Wśród osób ubiegających się o wsparcie w ramach ustawy o pomocy społecznej bezrobocie i ubóstwo pozostają jednym z głównych powodów. Bezradność

w sprawach opiekuńczo- wychowawczych zdiagnozowano na 3 miejscu, w 61 środowiskach (osób w rodzinie 229).

Przyczyny tych trudności wynikają z niskich kompetencji wychowawczych, euro sieroctwa, rozbicia rodziny, przemocy, uzależnień, chorób psychicznych, czy pogorszenia statusu rodziny, w tym bezrobocia. Przy zapewnieniu wsparcia pomocy pracowników socjalnych, asystentów rodziny i pomocy z innych instytucji w znacznym stopniu daje szansę na pozostawienie dziecka w rodzinie biologicznej.

W sytuacji, gdy rodzice znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie sami wypełniać należycie funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci o potrzebie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej decyduje Sąd Rodzinny. Natomiast Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wykonuje postanowienia Sądu, zapewniając opiekę, a gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka ponosi odpowiednio wydatki:

1. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
2. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

3. 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Choszcznie (wg stanu na dzień 31.12.2015 r.) wynika, że z terenu gminy Recz liczba dzieci w rodzinach zastępczych

w 2015 roku wynosiła 10 w tym:

- w spokrewnionych rodzinach zastępczych 5 dzieci,
- w niezawodowych rodzinach zastępczych 5 dzieci,
- w zawodowych rodzinach zastępczych 0 dzieci,
- w Rodzinnym Domu Dziecka 0 dzieci.

4. Zasoby gminy

Program wspierania rodziny na lata 2017-2019 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Działania na rzecz dziecka i rodziny realizują instytucje opisane w poniższej tabeli.

Tabela nr 3. Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny w Gminie Recz:

1. Urząd Miasta i Gminy w Reczu	Dowozy dzieci niepełnosprawnych, przyznawanie i wypłacanie stypendiów,
2. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Reczu	Praca socjalna, pomoc finansowa, rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, aktywizacja społeczno-zawodowa, wspieranie aktywności lokalnej, karta dużej rodziny
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Reczu	Wsparcie psychologiczne, przygotowywanie i realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci, młodzieży, organizacja wypoczynku letniego, poradnictwo psychologiczne, prawne, świetlice środowiskowe;

	- przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu.
4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy M-GOPS w Reczu	Wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu problemu przemocy,
5. Placówki oświatowo- wychowawcze z terenu gminy Recz: – 1 szkoła podstawowa; – 1 gimnazjum; – 1 przedszkole; – 1 punkt przedszkolny.	Działalność edukacyjno- wychowawcza, psychologiczno-edukacyjna, wsparcie pedagogiczne, psychologiczne dla rodziców i dzieci, realizacja programów edukacyjnych.
6. Placówki służby zdrowia	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej
7. Parafie z terenu gminy	Działalność charytatywna, pomoc finansowa, organizowanie wypoczynku;

Źródło: opracowanie własne.

W Gminie Recz funkcjonuje szeroki wachlarz form pomocy dla dziecka i rodziny ze strony powyższych instytucji. Są to zarówno poradnictwa jak i konkretne usługi, które wspierają zwalczanie bezradności opiekuńczo-wychowawczej, zajmują się profilaktyką, walką z sytuacjami kryzysowymi, nałogami itp.. Instytucje wspierają i pomagają, w stworzeniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej.

Rozdział II. Cele, założenia i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny

1. Cele Programu

Głównym celem Programu jest stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku biologicznej rodziny oraz wspierania rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych w gminie Recz.

Cele szczegółowe:

- 1) Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin;
- 2) Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny;
- 3) Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym;
- 4) Podejmowanie działań koordynujących wobec podmiotów zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi;

2. Założenia Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem przewidzianym do realizacji na lata 2017-2019. Głównym założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez działanie mające służyć:

- wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny, biologicznej na wczesnym etapie jej funkcjonowania,
- wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochrony dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem,
- poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy,
- zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktyczno- edukacyjno- wychowawczych w środowisku,
- zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.

3. Zadania Programu

Harmonogram Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 w Gminie Recz został przedstawiony, w formie poniższej tabeli.

Tabela nr 4. Harmonogram Programu.

L.p.	Zadania	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz rodziny	1) udział w kampaniach konferencyjnych seminariach promujących wartość rodziny; 2) udział w programach profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie rodziny	2017-2019	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	- ilość plakatów, ulotek, - utworzenie zakładki na stronie internetowej, - ilość programów
2.	Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	1) Praca socjalna skierowana na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poradnictwo specjalistyczne 2) udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej, pomoc w formie dożywiania dzieci w szkołach, udzielenie dzieciom stypendiów szkolnych; 3) wsparcie asystenta rodziny, pracownika socjalnego w opiece i wychowaniu dzieci	2017-2019	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	- ilość porad udzielonych - ilość rodzin objętych pomocą finansową, rzeczową, ilość dzieci dożywianych w szkołach, - ilość przyznanych stypendiów szkolnych, - ilość kontraktów socjalnych
3.	Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny	1) Współpraca szkół, policji, służby zdrowia, kuratorów, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego, organizacji pozarządowych oraz innych instytucji, 2) stała współpraca z PCPR jednostką realizującą działania z zakresu pieczy zastępczej, 3) doskonalenie kadry	2017-2019	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	-liczba spotkań, szkoleń konferencji itp.

Źródło: opracowanie własne.

4. Odbiorcy Programu

Odbiorcami Programu są:

- 1) Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- 2) Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki;
- 3) Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci.

5. Przewidywane efekty realizacji Programu

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego wsparcia dla rodziny i dziecka. Stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

6. Realizatorzy Programu

Koordynatorem Programu jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Reczu przy współpracy z następującymi instytucjami:

1. Urząd Miasta w Reczu,
2. Zespół Interdyscyplinarny,
3. Policja,
4. Placówki oświatowe i kulturalne,
5. Zakłady ochrony zdrowia,
6. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Choszczynie,
7. Organizacje pozarządowe.

7. Źródła finansowania

Realizacja Programu będzie odbywać się w zakresie posiadanych środków budżetu gminy, budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

8. Monitoring i ewaluacja

Koordynatorem programu jest Miejsko-Gminny Ośrodek pomocy Społecznej w Reczu. Monitoring będzie polegał na zbieraniu i analizowaniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach przedmiotowego programu, we współpracy z podmiotami zaangażowanymi w jego realizację.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań w oparciu o analizę założonych wskaźników. Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Reczu co roku do 31 marca przedkłada Radzie Miejskiej sprawozdanie merytoryczne i finansowe z realizacji programu.

Niniejszy dokument został opracowany przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Reczu

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Piotr Pawłowski

UZASADNIENIE

Zgodnie z treścią art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny

i systemie pieczy zastępczej. Rada Miejska, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1 ww. artykułu, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Zadaniem programu wspierania rodziny jest zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież, w taki sposób aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Pomoc powinna mieć na celu podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmocnienie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Aby skutecznie zapobiegać dysfunkcji rodziny koniecznością jest zaangażowanie wszystkich instytucji, które wspierają rodzinę. Najważniejszą sprawą jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży w taki sposób, aby zapobiegać powielaniu nieprawidłowych wzorców w przyszłości. Pozostawienie rodzin bez fachowego dla nich wsparcia i pomocy specjalistycznej może spowodować wzrost zjawiska ich degradacji i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami. Ważne jest by pomoc specjalistyczna (psychologiczna, socjalna, prawna) mogła być dla rodzin ubogich bezpłatna. System wspierania rodziny i pieczy zastępczej został utworzony także ze względu na dobro dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodzin przezwyciężających trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Piotr Pawłowski